

היה שַׁעֲקָד יִצְחָק על גְּבִי
הַמִּזְבֵּחַ וְרָאָה [שְׂכִינָה] סָפִין עָלָיו, לֹא
הוֹדְעוּע כְּשֶׁעָה הִיא שְׁנַכְנַס עֲשׂו
וְרָאָה גִיהֶנֶם שְׁנַכְנַס עֲמוֹ. אִז אָמַר,
בְּטָרָם תָּבֵא וְאִבְרַכְהוּ גַם בְּרוּךְ
יְהִי, מִשׁוּם [שְׂרָאָתָה] שְׂרָאִיתִי
שְׂכִינָה שְׁמוּדָה עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת.
דָּבָר אַחֵר, יִצְחָק אָמַר וְאִבְרַכְהוּ,
יֵצֵא קוֹל וְאָמַר גַּם בְּרוּךְ יְהִי.
רָצָה יִצְחָק לְקַלֵּל אֶת יַעֲקֹב, אָמַר
לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִצְחָק, אֶת
עֲצָמָךְ אֶתָּה מְקַלֵּל, שְׁהָרִי כָּבֵד
אִמְרַתְּ לוֹ אֲרִירֶךְ אֲרוּר וּמְבַרְכֶיךָ
בְּרוּךְ.

בֹּא רָאָה, כָּלֶם הוֹדוּ עַל אוֹתָן
הַבְּרָכוֹת, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
וְאִפְלוּ חֶלֶק גּוֹרְלוֹ שֶׁל עֲשׂו הוֹדָה
עֲלֵיהֶם, וְהוּא בְּרַךְ אוֹתוֹ, וְהוֹדָה
עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת, וְהִעֲלָהוּ עַל
רִאשׁוֹ לַמַּעֲלָה. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁפָתוֹב
וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר
וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי.
וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי - מִשׁוּם שֶׁהִחֲזִיק בּוֹ
יַעֲקֹב. וְכִי אֵיךְ יְכוּל אָדָם, שֶׁהוּא
גּוֹף וּבָשָׂר, לְהִחֲזִיק בְּמִלְאָךְ שֶׁהוּא
רוּחַ מְּמֹשׁ, שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קד) עֲשֵׂה
מִלְאָכִיו רַחוּת מְשָׁרְתֵיו אֵשׁ לְהֵט?
אֲרָא, מִכָּאֵן שְׁמִלְאָכִים שְׁלוּחֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁיּוֹרְדִים
לְעוֹלָם הַזֶּה, גְּלוּמִים וּמִתְגַּלְּמִים,
וּמִתְלַבְּשִׁים בְּגוֹף כְּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם
הַזֶּה, מִשׁוּם שֶׁכָּף רָאוּי שְׁלֹא
לְשַׁנּוֹת מִמֶּנְהָג אוֹתוֹ הַמְּקוֹם
שֶׁהוֹלְכִים לָשׁוּם.

וְהִנֵּה נֹאמַר, שְׁפָאֵשׁר עָלָה מִשֶּׁה
לְמַעֲלָה מֵה כְּתוּב? (שְׁמוֹת לד) וַיְהִי
שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה לְחָם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא
שָׁתָה, מִשׁוּם הַמִּנְהָג, שְׁלֹא לְשַׁנּוֹת
מִהַמְּקוֹם הֵהוּא שֶׁהִלָּךְ לְשָׁם.
וְאוֹתָם הַמִּלְאָכִים, כְּשִׁיּוֹרְדוֹ לְמַטָּה,

וְהָא אִתְּמַר, דְּמִשֶּׁה כַּד סָלִיק לְעֵילָא, מַה כְּתִיב, (שְׁמוֹת לד) וַיְהִי שָׁם עִם יְיָ

חֲרָדָה גְּדוּלָה, דִּי. מַהוּ (גְּדוּלָה) עַד מְאֹד. אֵלָא,
דְּלֹא הָוָה דִּחִילוֹ וְאִימְתָא. דְּנִפְל עֲלֵיהּ
דִּיצְחָק, רַבְתָּא, מִיוֹמֵי דְאַתְבָּרִי. וְאִפִּילוֹ
בְּהִיא שְׁעָתָא, דְּאַתְעַקֵּד יִצְחָק עַל גְּבִי
מִדְּבַחָא וְחָמָא (שְׂכִינָתָא) סָפִינָא עֲלֵיהּ, לֹא
אִזְדַּעְזַע. כְּהִיא שְׁעָתָא דְעָאֵל עֲשׂו, וְחָמָא
גִיהֶנֶם דְעָאֵל עֲמִיהּ, כְּדִין אָמַר, בְּטָרָם תָּבֵא
(ש"ס) וְאִבְרַכְהוּ גַם בְּרוּךְ יְהִי, בְּגִין (דְּחִמָּתָה)

דְּחִמִּית שְׂכִינָתָא דְאוּדֵי עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן.
דָּבָר אַחֵר, יִצְחָק אָמַר וְאִבְרַכְהוּ, נִפְק קָלָא
וְאָמַר, גַּם בְּרוּךְ יְהִי, בְּעָא יִצְחָק
לְמִילֵט לִיה לְיַעֲקֹב, אָמַר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, יִצְחָק, גְּרַמְךָ אָנֹת לֵיט, דְּהָא כָּבֵד
אִמְרַתְּ לִיה, (ש"ס) אֲוִרִירֶךְ אֲרוּר וּמְבַרְכֶיךָ
בְּרוּךְ.

תָּא חֲזִי, כָּלָא אוּדוֹ עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן, עֲלָאֵי
וְתַתָּאֵי, וְאִפִּילוֹ אִיהוּ חוֹלֵק עַדְבֵיהּ
דְעֲשׂו, אוּדֵי עֲלֵיהּ וּבְרַכִּיהּ אִיהוּ, וְאוּדֵי עַל
אֵינוֹן בְּרַכָּאן וְסַלְקִיהּ עַל רִישֵׁיהּ לְעֵילָא.
מְנַלָן, דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי
עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָ כִּי אִם
בְּרַכְתָּנִי. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, בְּגִין דְּאַתְקִיף בֵּיה
יַעֲקֹב. וְכִי הִיךְ יְכִיל בַּר נֶשׁ דְּאִיהוּ גּוּפָא
וּבְשָׂרָא, לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיה בְּמִלְאָכָא דְאִיהוּ
רוּחַ מְּמֹשׁ, דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים קד) עוֹשֵׂה מִלְאָכִיו
רוּחוֹת מְשָׁרְתֵיו אֵשׁ לוֹהֵט.

אֲרָא, מִכָּאֵן דְּמִלְאָכֵי שְׁלִיחֵי דְקְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כַּד אֵינוֹן נְחִתִין לְהֵאֵי עֲלָמָא
גְּלִימִין, וְאַתְגְּלִימוּ וּמִתְלַבְּשִׁין בְּגוּפָא כְּגוּוֹנָא
דְּהֵאֵי עֲלָמָא, בְּגִין דְּהֵכִי אִתְחֲזִי, דְּלֹא
לְהַשְׁנָאָה מִמֶּנְהָג דְּהֵהוּא אֶתְר דְּאִזִּיל תַּמָּן.

וְהָא אִתְּמַר, דְּמִשֶּׁה כַּד סָלִיק לְעֵילָא, מַה כְּתִיב, (שְׁמוֹת לד) וַיְהִי שָׁם עִם יְיָ

כתוב (בראשית יח) והוא עמד עליהם פחת העץ ויאכלו. וכן פאן, כשירד למטה המלאך הזה, לא נאבק עם יעקב אלא מתוך שהיה מלבש בגוף כמו של העולם הזה, ועל כן נאבק עמו כל אותו הלילה.

בא ראה, משום שהשלטון של אלו אינו אלא בלילה ודאי, ומשום כך השליטה של עשו אינה אלא בגלות, שהיא הלילה, ועל כן בלילה התחזק עם יעקב ונאבק עמו. וכשפא הבקר, נחלש כחו ולא יכל, ואז התגבר יעקב, משום ששלטונו של יעקב ביום.

ומשום כך כתוב, (ישעיה כא) משא דומה אלי קרא משעיר שמר מה מלילה שמר מה מליל. שהרי אז השלטון הוא של עשו, שהוא שעיר, הוא בלילה. ומשום כך נחלש כשפא הבקר, ואז ויאמר שלחני כי עלה השחר.

ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. כי אם ברכתני? כי אם תברכני הנה צריך להיות! מה זה כי אם ברכתני? אם תודה על אותן הברכות שברך אותי אבא ולא תהיה מקטרג עלי בגללם. מה כתוב? ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל וגו'. למה ישראל? אמר לו, בעל כרחי יש לי לשמש אותך, שהרי אתה התעשרת בכחך למעלה בדרך עליונה, ודאי ישראל יהיה שמך. כי שרית עם אלהים. מה זה עם אלהים? וכי תעלה על הדעת שעליו הנה אומר? אלא אמר לו, שרית להתחבר ולהודג עם

ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה, בגין מנהגא, דלא להשנאה מההוא אתר דאזיל לתמן, ואינון מלאכין פד נחתו לתתא כתיב, (בראשית יח) והוא עומד עליהם פחת העץ ויאכלו. וכן הכא, האי מלאכא כד נחת לתתא, לא אתאבק עמיה דיעקב, אלא מגו דהוה אתלבש בגופא כגוונא דהאי עלמא. ועל דא אתאבק יעקב בהדיה כל ההוא ליליא.

תא חזי, בגין דשלטנותא דהני, לאו איהו אלא בליליא ודאי. ובגין כך, שלטנותא דעשו לאו איהו אלא בגלותא, דאיהו לילה. ועל דא בליליא אתתקף עמיה דיעקב, ואתאבק עמיה. וכד אתא צפרא, אתחלש חיליה, ולא יכיל, וכדין אתתקף יעקב, בגין דיעקב, שלטנותיה ביממא.

ובגין כך, כתיב, (ישעיה כא) משא דומה אלי קרא משעיר שמר מה מלילה שמר מה מליל. דהא כדין שולטנותיה דידיה דעשו, דאיהו שעיר בלילה איהו, ובגין כך אתחלש פד אתא צפרא, וכדין (בראשית לב) ויאמר שלחני כי עלה השחר.

ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. פי אם (דף קמד ע"ב) ברכתני, פי אם תברכני מיבעי ליה, מאי כי אם ברכתני. אם אודית על אינון ברקאן דברכני אבא ולא תהא מקטרגא לי בגינייהו, מה כתיב, (בראשית לב) ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל וגו', אמאי ישראל, אמר ליה, בעל

כרחין אית לן לשמשא לך, דהא אנת אתעטרת בחילך לעילא בדרגא עלאה, ישראל יהיה שמך ודאי.

כי שרית עם אלהים, מאי עם אלהים, סלקא דעתך דעליה הוה אמר.